

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Monika Paterová

Název práce: Pojetí daru a reciprocit v české moderní společnosti

Oponoval: Ladislav Toušek

1. **CÍL PRÁCE** (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Cíl, v podobě mezigeneračního srovnání „daru a reciprocit v české moderní společnosti“ na základě kvalitativního výzkumu, byl v rámci možností naplněn. Nicméně osobně se domnívám, že takto vymezený cíl je pro bakalářskou práci příliš obecný.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Text práce je standardně rozdělen na dvě hlavní části – teoretickou a empirickou. První část obsahuje především představení teorie daru a mezigenerační solidarity. Ačkoli autorka čerpá z dostatečného množství relevantní odborné literatury, tak je zpracována nevyváženě, a to zejména část 2.1. Způsobeno je to zejména tím, že text vykazuje stylistické nedostatky a je strukturován do příliš fragmentárních vět či odstavců, čímž dochází k nejasnosti ohledně významu sdělení (viz Mauss a představení jeho teorie daru). Případně není jasné, zda došlo k správnému pochopení, jakým způsobem jednotliví autoři vymezovali dané koncepty (viz pojetí sociálního faktu E. Durkheima). Dalším problémem je, že nedochází k integraci teoretického přehledu ve vztahu ke zkoumané problematice, což se vyjevuje zejména v souvislosti s antropologickými teoriemi daru, obecně směny, a konceptu mezigenerační solidarity. Jinými slovy, autorka podává přehled dílčích konceptů a přístupů ale nevztahuje je k vlastním cílům práce.

Představení metodologie vlastního kvalitativního výzkumu je logické, ale v kontextu příliš obecného vymezení cíle práce se nabízí otázka, proč byla zvolen daný vzorek zkoumané populace. Zdůvodnění chybí a následná generalizace zjištění je tak problematická. Dále postrádám představení obsahu realizovaných interview, resp. uvedení jejich osnovy. Za zásadnější ovšem považuji, a to se týká práce jako celku, že autorka zaměňuje analytický koncept daru (a teorie směny) za samotnou sociální realitu. Jinak řečeno, přisuzuje analytickému konceptu reálnou existenci v sociálním životě, podobně (řečeno G. Batesonem), jako kdyby zaměňovala mapu za reprezentované území. Nerozlišení mezi realitou a analytickými pojmy je přitom základním prohřeškem vůči durkehimovskému pojetí sociálního faktu, které je zmíněno v teoretických východiscích. Zdánlivá epistemologická nuance se ale negativně projevuje v realizovaných rozhovorech, potažmo v prezentovaných zjištění. Výstižně to ilustruje následující citace: „*Já pro sebe žádné dary nepotřebuji. Kolikrát dceři a ostatním řeknu, nic mi nekupujte, já nic nepotřebuji, kór v mém věku, co já bych potřeboval v mém věku za dary.*“

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA** (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Formální úprava se mi zdá kolísavá, a to konkrétně stylistika. Jak jsem již uvedl, na některých místech je text strukturován do fragmentárních vět či odstavců, které znesnadňují čtení a porozumění textu. V příloze bych uvítal osnovu realizovaných interview.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Na bakalářské práci osobně shledávám několik nedostatků. Za prvé, příliš obecně vymezený cíl práce. Za druhé, kolísavou stylistiku. Za třetí, absenci vlastní konstrukce zkoumané problematiky a reflexe její konceptualizace, která by vedla k rozlišení mezi sociální realitou a jejím analytickým uchopením.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři):

1. Vysvětlete, prosím, Durkheimovo pojetí sociálního faktu.
2. Prosím, mohla byste vysvětlit, co máte na mysli předposlední větou textu Vaší bakalářské práce: „Tato práce potvrdila, že společenská vazba mezi jednotlivými aktéry formuje způsob darové směny“.

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:**

Dobře. V případě přesvědčivé obhajoby velmi dobře.

Datum:

Podpis:

